

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΞΕΝΟΣ.

ΤΟΥΣ παλαιωτάτους εκείνους χρόνους, ὅτε τὰ τεράστια καὶ ὑπὲρ φύσιν ἐπιστεύοντο μὲ δυσκολίαν ὀλιγωτέραν παρὰ τὴν σήμερον, ἐμυθολογήθη ποτὲ, ὅτι ξένος τις, ἀλλόκοτος τὸ φαινόμενον, παρετηρήθη βαδίζων εἰς τὰς ῥύμας μεγαλοπρεποῦς τινὸς πόλεως τῆς ἀνατολῆς, καὶ θεωρῶν μὲ εἰδήμονος περιεργείας ὄμμα τὰ περὶ αὐτοῦ ἀντικείμενα. Διάφοροι τῶν πολιτῶν, συλλεχθέντες ὀλόγυρα, ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἔργου του· ἀλλ' εὐθύς κατέλαβον ὅτι δὲν ἐνόει τὴν γλῶσσάν των, οὐδ' ἐγνώριζε τὰ πλῆρον κοινὰ ἔθιμα τῆς ἀνθρωπίνης συγκοινωνίας. Εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν, τὸσον εἰδήμων καὶ ἀξιπρεπέως ἐφαίνετο, ὥστε οὔτε βάρβαρον οὔτε παράφρονα ἤμποροῦσέ τις νὰ τὸν ἐκλάβη. Ὅτε δὲ, τέλος πάντων, ἐνόησεν ἀπὸ σημεῖα, ὅτι ἤθελαν νὰ μάθωσι πόθεν ἦλθεν, ὑψώσας τὸν δάκτυλον, ἔδειξε μ' ἔμφρασιν μεγάλην τὸν οὐρανὸν· ἐκ τούτου ἐσυμπέραναν οἱ περιστώτες ὅτι εἶναι κἀνεὶς ἀπὸ τοῦς θεοῦς, καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ προσφέρωσιν εἰς αὐτὸν θείας τιμᾶς· ἀλλ' ἐκεῖνος, ἐνοήσας τί ἐμελετάτο, τὰς ἀπίθαλας μὲ φρίκην· γονατίσας δὲ, καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνας πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἔδωκε νὰ καταλάβωσιν ὅτι καὶ αὐτὸς λατρεύει τὰς ὑπεράνω δυνάμεις.

Μετὰ καιρὸν τινα, λέγεται, ὁ μυστηριώδης ξένος ἐδέχθη τὴν φιλοξενίαν ἑνὸς τῶν εὐγενῶν τῆς πόλεως, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐβλάθη μ' ἐπιμέλειαν μεγάλην εἰς τὸ νὰ μάθῃ τὴν γλῶσσαν· τὸσον δὲ ταχεῖα ἦτον ἡ πρόοδος του, ὥστε εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἠμπόρει νὰ συνομιλῇ μὲ ἱκανὴν ἐλευθερίαν. Ὁ εὐγενὴς ξενοδόχος ἀπεφάσισε τῶρα νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ ξένου· ὅτε δ' ἐφάνερωσε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, ὁ ξένος τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἤθελεν ἀποκριθῆν εἰς τὰς ἐρωτήσεις του τὴν ἐσπέραν ἐκείνην μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Περὶ λύχνων λοιπὸν ἀφᾶς, ἐκβῆκαν ἀμφοτέροι εἰς τὰ ἐξώστεγα τοῦ παλατίου, ὅθεν ἐφαίνετο διαμιᾶς ὀλόκληρος ἡ πολυάνθρωπος καὶ πλουσία πόλις. Ἀναρίθμητα φῶτα ἀπὸ τὰς θορυβώδεις ῥύμας καὶ τὰ λαμπρὰ παλάτια ἀντανεκλῶντο εἰς τὸ σκοτεινὸν πρόσωπον τοῦ ὑπερηφάνου ποταμοῦ τῆς· καὶ πλοῖα μεγαλοπρεπῆ, φορτωμένα μὲ πλουσίας πραγματείας ἀπ' ὅλα τὰ γνωστὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἐγέμιζαν ἐνταυτῶ καὶ ἐκαλλώπιζαν τὸν λιμένα. Αὕτη ἦτο πόλις, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φωνὴ τῆς κιθάρας καὶ τοῦ ψαλτηρίου, καὶ ὁ ἦχος τῆς μυλικῆς πέτρας ἠκούοντο ἀδιακόπως, καὶ τεχνῖται παντὸς εἶδους ἦσαν ἐκεῖ, καὶ τὸ φῶς τοῦ λύχνου ἐβλέπετο εἰς πᾶσαν κατοικίαν, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ νυμφίου καὶ ἡ φωνὴ τῆς νύμφης ἠκούοντο ἐκεῖ.

Ὁ ξένος ἐθεώρησεν ὀλίγην ὥραν μὲ προσοχὴν τὴν φεγγοβόλον θῆαν, καὶ ἠκροάσθη τὸ συγκεχυμένον μουρμούρισμα τῶν διαφόρων συμμιγνυομένων ἤχων. Ἐπειτα, ὑψώσας αἰφνιδίως τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν ἀστερό-

εντα οὐρανὸν, προσήλωσεν αὐτοὺς εἰς τὸν ὠραῖον ἐσπερον, ὅστις ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐβυθίζετο ὀπισθεὺν σκοτεινοῦ τινὸς δάσους, τὸ ὁποῖον περιεκύκλου ἓνα τῶν κυριωτέρων ναῶν τῆς πόλεως. 'Μὴ θαυμάζης,' εἶπεν εἰς τὸν ξενοδόχον, 'ὅτι βλέπω μὲ τὸσον πόθον τὸν ἀργυροειδῆ ἐκεῖνον ἀστῆρα. Αὐτὸς ἦτον ἡ κατοικία μου· ναι, πρὸ ὀλίγου ἤμην κάτοικος τοῦ γαληνίου ἐκείνου πλανήτου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ματαία περιέργεια μ' ἐκίνησε νὰ μακρυνθῶ. Πολλάκις εἶχα θεωρήσειν μὲ θαυμασμὸν τὸν λαμπρὸν τοῦτον κόσμον σας, ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα καλλωπίσματα τοῦ στερεώματός μας, καὶ ἡ ἐνθέρμος ἐπιθυμία, τὴν ὁποίαν πολὺν καιρὸν ἠσθανόμην νὰ γνωρίσω τίποτε περὶ τῆς καταστάσεώς του, ἐπληρώθη τέλος πάντων ἀπροσδοκῆτως. Ἐλαβον ἄδειαν καὶ δύναμιν νὰ διαπεράσω τὸ ἄπειρον χάος, καὶ διεύθυνα τὸν δρόμον μου εἰς τὴν μακρυνὴν ταύτην σφαιραν. Ἡ ἄδεια ὅμως αὕτη ἦτο συνωδευμένη μὲ συνθήκην τινά, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ τῆς ἐπιχειρήσεως σφοδρὸς πόθος μὲ παρεκίνησε βιαίως νὰ συγκατανεύσω ἡγουν, ὅτι πρέπει ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ μένω κάτοικος τῆς παραξένου ταύτης γῆς, καὶ νὰ ὑποπέρω ὅλας τὰς μεταβολάς, εἰς ὅσας ὑποκείνται οἱ ἐντόπιοι. Εἰπέ με λοιπὸν, σὲ παρακαλῶ, τὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐξήγησέ μου, πληρύτερα παρ' ὅ,τι ἀκόμη καταλαμβάνω, ὅλα ὅσα βλέπω καὶ ἀκούω ὀλόγυρά μου.'

'Ἐγὼντι, κύριε,' ἀπεκρίθη ὁ ἐκπεπληγμῆνος εὐγενής, 'ἂν καὶ ἀγνοῶ ὅλως διόλου τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ προϊόντα καὶ τὰ προνόμια τῆς πατρίδος σας, μὲ φαίνεται ὅμως πρέπον νὰ σᾶς συγχαρῶ ὅτι κατευδῶθητε εἰς τὸν κόσμον μας· ἐξαιρέτως ἐπειδὴ καὶ, ἀγαθῆ τύχῃ, ἐφῆρθητε εἰς τὴν πλουσίαν καὶ τρυφηλὴν ταύτην πόλιν, ὅπου ὑπάρχουν τὸσον ἄφθονοι αἱ τῆς ἡδονῆς πηγαί. Βεβαίωθητε δὲ ὅτι θάλω τὸ ἔχειν εἰς χαρὰν καὶ τιμὴν μου, νὰ σᾶς δεῖξω πᾶν ὅ,τι εἶναι ἄξιον τῆς προσοχῆς τοιοῦτου ἐπισήμου περιηγητοῦ.'

Αἱ τέχνηαι τῆς τρυφῆς καὶ ἡδονῆς, καλῶς ἐγνωσμένα εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐδιδάχθησαν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὸν ξένον μας. Ἀμέσως εἰσήχθη ἀπὸ τὸν εὐγενῆ εἰς τὰ θέατρα καὶ τὰ συμπόσια, τοὺς δημοσίους ἀγῶνας καὶ τὰς πανηγύρεις, καὶ μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται κάποιαν κλίσιν εἰς διασκεδάσεις, τὸ νόημα τῶν ὁποίων καταρχὰς δυσκόλως ἠμποροῦσε νὰ καταλάβῃ. Ἡ ἀνάγκη τοῦ ν' ἀποκτήσῃ πλοῦτον ὡς τὸ μόνον μέσον τοῦ ν' ἀπολαμβάνῃ ἡδονὴν, ἦτο τὸ ἐφεξῆς μάθημα, τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησαν νὰ τὸν διδάξωσιν· εὐθύς δ' ὅτε κατέλαβε τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἐδέχθη εὐγνωμόνως τὴν προσφορὰν τοῦ φίλου νὰ βάλῃ αὐτὸν εἰς θῆσιν, ὅπου ἠμπόρει νὰ συσσωρεύῃ πλοῦτη. Εἰς τοῦτο ἤρχισε τῶρα ἐπιμελῶς νὰ καταγίνεται, καὶ ἦδη ἐγίνοντο ὀπωσοῦν ἀρεστὰ εἰς αὐτὸν τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ πλανήτου μας, ἂν καὶ παραδόξως διάφερα ἀπὸ τὰ τοῦ ἰδιοῦ του· τὸ ἀκόλουθον ὅμως σύμβαμα τοῦ ἐστρεψε τὴν προσοχὴν εἰς ἄλλον δρόμον. Μετ' ὀλίγας ἐβδομάδας ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν μας, τυχῶν νὰ περιδιαβάξῃ

μίαν ἐσπ'ραν μετὰ τοῦ φίλου εἰς τὰ πρόστατα τῆς πόλεως, ἴδεν εὐρύχωρόν τι περίφραγμα, τὴν χρῆσιν τοῦ ὀποίου ἀγνοῶν, παρεκάλεσεν ἀμέσως νὰ τοῦ τὴν ἐξηγήσωσιν.

‘Εἶναι,’ ἀπεκρίθη ὁ εὐγενής, ‘τὸ κοιμητήριον τῆς πόλεως.’ ‘Δὲν σᾶς καταλαμβάνω,’ εἶπεν ὁ ξένος. ‘Εἶναι ὁ τόπος,’ ἐπανάλαβεν ὁ φίλος του, ‘ὅπου θάπτομεν τοὺς νεκροὺς μας.’ ‘Νὰ μὲ συμπαθήσετε, κύριε,’ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ὀλίγον τεταραγμένος, ‘λάβετε, παρακαλῶ, τὸν κόπον νὰ μὴ ἐξηγηθῆτε ἀκόμη περισσότερον.’ Ὁ εὐγενής ἐπανάλαβε τὸ αὐτὸ μὲ λέξεις ἐπιθετικώτερον. ‘Οὐδὲ τώρα δὲν ἐμπορῶ νὰ σᾶς καταλάβω ἐντελῶς,’ εἶπεν ὁ ξένος, ‘ἐγὶνε χλωμὸς ὡσάν νεκρός.’ ‘Τοῦτο πρέπει νὰ ἀναφέρεται εἰς κάτι, περὶ τοῦ ὀποίου οὔτε εἰς τὸν κόσμον μας ἤξευρα τίποτε, οὔτε εἰς τὸν ἰδικόν σας ἤκουσα τὸ παραμικρόν. Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ εὐχαριστήσετε τὴν περιέργειάν μου· διότι, ἂν σᾶς νοῦ ὀρθά, τοῦτο βέβαια εἶναι πράγμα πολὺ ἀξιολογώτερον ἀφ’ ὅλα, εἰς ὅσα ἕως τώρα διευθύνετε τὴν προσοχήν μου.’ ‘Καλέ μου φίλε,’ ἀπεκρίθη ὁ εὐγενής, ‘πρέπει βέβαια νὰ ἦσαι νεόφυτος μεταξὺ μας, ἂν ἔχῃς ἀκόμη ἀνάγκην νὰ μάθῃς ὅτι ὅλοι χρεωστούμεν, ταχύτερα ἢ ἀργότερα, νὰ πλαγιάσωμεν εἰς τὰ φοβερὰ ταῦτα κατοικητήρια. Οὐδ’ ἐμπορεῖ τις ν’ ἀρνηθῆ ὅτι τὸ περιστατικὸν τοῦτο κάμνει τοῦ ἀνθρώπου τὴν κατάστασιν ὀλιγώτερον ἐπιθυμητήν· διὸ καὶ σπανίως ἀναφέρεται εἰς εὐγενεῖς συναναστροφάς· διὰ ταύτην μάλιστα τὴν αἰτίαν, δὲν εἰδοποιήθητε ἕως τώρα. Ἄλλὰ τῶνόντι, κύριε, ἂν οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὀποίου ἤλθετε, δὲν ὑπόκεινται εἰς παρομοίαν συμφορᾶν, σᾶς συμβουλεύω νὰ φύγετε ὀπίσω ὅσον τάχιστα· διότι σᾶς βεβαίονα ὅτι ἐδῶ νὰ τὴν ἀποφύγη τις εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καὶ οὔτε κἂν διὰ μίαν ὥραν εἶναι ἀσφαλῆς ἡ ζωὴ σας!’ ‘Φεῦ!’ ἀπεκρίθη ὁ τολμηρὸς ξένος, ‘τῆς ἐπιχειρήσεώς μου αἱ συνθήκαι εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ φύγω ἀπ’ ἐδῶ δὲν ἐμπορῶ πλέον. Ἄλλ’ ἐξηγήσέτε μου, παρακαλῶ, ὀλίγον καθαρώτερα τὴν φύσιν καὶ τὰς συνεπειὰς τῆς θάυμασιου ταύτης μεταβολῆς, καὶ εἰπέτε με πότε κοινῶς συμβαίνει εἰς τὸν ἀνθρώπον.’ ‘Ἐνῶ ὡμίλει τοιοῦτοτρόπως, ἡ φωνὴ του ἔτρεψε, καὶ ὄλον τὸ σῶμα ἐκλονεῖτο· τὸ πρόσωπόν του ἔγινε χλωμὸν ὡς νεκρὸν.

‘Ὁ δὲ σύντροφος αὐτοῦ, δυσάρεστον εὐρίσκων τὴν σοβαρὰν ταύτην συνομιλίαν, εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ τὸν στείλῃ εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ νὰ μάθῃ περισσότερα, καθότι δὲν ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν νὰ συνομιλῇ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. ‘Τί!’ εἶπεν ὁ ξένος, ‘λοιπὸν δὲν σᾶς ἐκατάλαβα. Μόνον οἱ ἱερεῖς ἀποθνήσκουν; δὲν ἀποθνήσκετε καὶ σεις;’ Ὁ φίλος, χωρὶς ν’ ἀποκριθῆ, τὸν ἐχειραγῶγησε βιαστικῶς εἰς ἓν ἀπὸ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, καὶ παρέδωκεν αὐτὸν ἀσμένως εἰς τῶν ἱερέων τὰς διδασκαλίας.

Ἡ φανερωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ξένου ἐκπληξίς, ὅτε κατὰ πρῶτον ἔλαβε τὴν λυπηρὰν περὶ θανάτου εἰδήσιν, ἦτον οὐτιδανῆ ὡς πρὸς τὴν ὀποίαν ἐδοκίμασεν, ὅτε τῶν ἱερέων

αἱ συνομιλίας ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἰδέας τινὰς περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, καὶ ἀτελετητῆτος εὐδαιμονίας ἢ κακοδαιμονίας εἰς μέλλουσαν κατάστασιν. Αὕτη ὁμως τοῦ πνεύματος του ἡ ἀγωνία μετετρέπη εἰς χαρὰν ὑπερβολικὴν, ἀφοῦ ἔμαθεν ὅτι, μὲ τὴν ἐκτέλεσιν συνθηκῶν τινῶν, τῆς εὐδαιμονίας ἢ κατάστασις ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλισθῆ. Ἡ δὲ προθυμία του νὰ μάθῃ τὴν φύσιν τῶν συνθηκῶν τούτων ἦτο τοιαύτη, ὥστε διήγειρε τὸν θάυμασμόν καὶ τὴν καταφρόνησιν τῶν ἱερέων αὐτοῦ διδασκάλων. Τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ εὐχαριστηθῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς ὀποίας εἶχε λάβειν διδασκαλίας, καὶ ν’ ἀφήσῃ τὰ ἐπιλοιπα διὰ τὴν αὔριον. ‘Πῶς!’ ἐφώναξεν ὁ νεόφυτος, ‘δὲν λέγετε ὅτι ὁ θάνατος ἐμπορεῖ νὰ ἔλθῃ ὀποιανδήποτε ὥραν; δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἔλθῃ τὴν ὥραν ταύτην; τί δὲ, ἂν ἤρχετο πρὶν τελειώσω τὰς συνθήκας ταύτας; ὦ! μὴ κρύπτετε τὴν ἐξαιρετοὺς ταύτην γνῶσιν ἀπ’ ἐμὲ οὐδεμίαν στιγμὴν!’ Οἱ ἱερεῖς, ἔτοιμοι νὰ γελάσωσι διὰ τὴν ἀπλότητά του, ἐξήγησαν τότε τὴν θεολογίαν εἰς τὸν προσεκτικὸν ἀκροατήν.

Ἄλλὰ τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν χαρὰν ὅσῃν ἐδοκίμασεν, ἀφοῦ κατέλαβεν ὅτι γενικῶς εἶναι καὶ τερπνὸν καὶ εὐκόλον νὰ ἐπιτελέσῃ τις τὰς ἀπαιτουμένας συνθήκας, καὶ ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ παρακολουθοῦσαι δυσκολίαι ἤθελαν παύσειν ὁμοῦ μὲ τὴν ὀλιγοχρόνιον ἐπὶ γῆς ὑπαρξίν. ‘Ἄν λοιπὸν σᾶς καταλαμβάνω ὀρθά,’ εἶπεν εἰς τοὺς διδασκάλους του, ‘ἡ μεταβολὴ αὕτη, τὴν ὀποίαν καλεῖτε θάνατον, καὶ ἦτις φαίνεται καθ’ ἑαυτὴν παραδόξως φοβερὰ, εἶναι εἰς ἄκρον ἐπιθυμητὴ καὶ μακαρία. Ὅποια χάρις εἶναι αὕτη ἡ δοθεῖσα εἰς ἐμὲ, ὅτι ἐστάλθην νὰ κατοικήσω εἰς πλανήτην, ὅπου δύναμαι ν’ ἀποθάνω!’

Οἱ ἱερεῖς ἐθεώρησαν πάλιν ἀλλήλους μειδιῶντες· ἀλλ’ ὁ περίγελως αὐτῶν δὲν ἐπροξένησε κἂν ἐν ἀποτέλεσμα εἰς τὸν ἐκστατικὸν μαθητήν. ‘Ὅτε δὲ κατεπράυνεν ἡ πρώτη του χαρὰ, ἤρχισε νὰ σκέπτεται μὲ πλειοτέραν ἀνησυχίαν περὶ τοῦ καιροῦ, τὸν ὀποῖον εἶχεν ἤδη χάσειν ἀφοῦ κατευοδῶθη εἰς τὸν κόσμον μας.

‘Φεῦ! πῶς ἐπέρασα τὸν καιρὸν μου;’ ἐφώναξεν. ‘Ὁ χρυσὸς οὗτος, τὸν ὀποῖον ἐσύναξα, εἶπέτε με, αἰδεσιμώτατοι, θέλει τάχα μὲ χρησιμεύσειν εἰς τίποτε, ἀφοῦ περᾶσωσιν οἱ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα οὗτοι χρόνοι, τοὺς ὀποῖους λέγετε ὅτι ἐνδέχεται ἴσως νὰ παρεπιδημήσω εἰς τὸν πλανήτην σας;’ ‘Ὅχι,’ ἀπεκρίθη εἰς τῶν ἱερέων, ‘ἀλλὰ βέβαια θέλεις εὐρεῖν αὐτὸν χρησιμώτατον ἐνόσω διαμένεις ἐνταῦθα.’ ‘Ὀλιγώτατος ἐξ αὐτοῦ ἀρκεῖ,’ ἀπεκρίθη· ‘διότι στοχασθῆτε πόσον ταχέως ἡ περίοδος αὕτη θέλει τελειώσειν. Τί διαφέρει ὀποῖα καὶ ἂν ἦναι ἡ κατάστασίς μου διὰ τόσον ὀλίγον καιρὸν; Ἀπὸ τοῦ νῦν θέλω δώσειν τὴν προσοχήν μου εἰς τὰ μεγάλα ἐκεῖνα πράγματα, περὶ τῶν ὀποίων τόσον φιλικῶς μὲ εἰδοποιήσατε.’

Ἐκτοτε, διηγοῦνται, ἀφιερῶθη ὁ ξένος ὅλως διόλου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συνθηκῶν, ἀπὸ τὰς ὀποίας ἐπληροφορήθη ὅτι κρέμεται ἡ μέλλουσα του εὐδαιμονία· ἀλλὰ,

τοῦτο πράξας, ἀπήντησεν ἀντίστασιν διόλου ἀπροσδόκητον, καὶ τὸ αἴτιον τῆς ὁποίας νὰ καταλάβῃ δὲν ἠδύνατο. Ἀφιερώσας τὸ κυριώτερον τῆς προσοχῆς αὐτοῦ εἰς τὰ κυριώτερα συμφέροντα, διήγειρε τὴν ἐκπλήξιν, τὴν περιφρόνησιν, καὶ τὴν ἔχθραν τῶν πλειοτέρων κατοίκων τῆς πόλεως, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε σπανίως ἀνεφέραν τὸ ὄνομά του χωρὶς ὄρον τινὰ ὀνειδισμοῦ, ὁ ὁποῖος μεταφράσθη κατὰ διαφόρους τρόπους εἰς ὅλας τὰς νεωτέρας γλώσσας. Τοῦ ξένου ἡ ἀπορία καὶ ὁ θαυμασμός διὰ τοῦτο, ὡς καὶ διότι ἐφαίνοντο οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ τόσον ἀμέριμοι περὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἦσαν καὶ υπερβολὴν μεγάληα. 'Πῶς,' ἔλεγον, 'εἶναι δυνατὸν, ἄνθρωποι, μέλλοντες νὰ ὑπάρχωσιν αἰωνίως, νὰ φροντίζωσι μόνον διὰ τὰς χρείας καὶ ἡδονὰς τῆς ὀλιγοχρονίου ταύτης ζωῆς; Τοῦτο ἀλλέως νὰ ἐξηγήσῃ δὲν ἠμπορεῖ, πλὴν ὑποθέτων αὐτοῦς παραπρονοῦντας ὥστε, καὶ ἀντὶ νὰ μνησικακῇ διὰ τὴν ὁποίαν συχνὰ ἐλάμβανεν ἄγροικον μεταχειρίσιν, ἔτρεφε πρὸς αὐτοῦς αἰσθήματα τὰ πλέον φιλόστοργα καὶ συμπαθητικά.

Ἄν ποτε ὑπὸ πειρασμοῦ κινούμενος παρέβαινε κάμμιαν τῶν συνθηκῶν τῆς μελλούσης εὐδαιμονίας, ἐθρήνηει τὴν μανίαν του πικρότατα· εἰς ὅλας δὲ τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἀπ' ἄλλους παρακινήσεις νὰ πράξῃ τίποτε ἀσυμβίβαστον μὲ τὰ ἀληθῆ αὐτοῦ συμφέροντα, εἶδεδε μίαν μόνον ἀπόκρισιν. 'Ὡ, ἐφώναζεν, 'ἔχω ν' ἀποθάνω! ἔχω ν' ἀποθάνω!'

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΡΧΙΩΝ.

ΝΟΜΙΖΕΤΑΙ ἀρκετὰ γενικῶς ὅτι τὸ ὑπερβολικὸν πάθος τῆς ἐξουσίας, ἢ ἡ σπουδαρχία, εἶναι ἴδιον τῶν γενναίων καὶ μεγαλοφύχων. Πλὴν εἰς ἐμὲ φαίνεται ἐξ ἐναντίας ὅτι χαρακτηρίζει σχεδὸν πάντοτε τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἔχουν κάμμιαν ἀληθινὴν μεγαλοφυχίαν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ καρδιά δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὴ κἀνεὸς γενναίου αἰσθήματος. Τὰ πλέον ταπεινὰ ἀνδράποδα, τὰ πλέον ἀγενῆ ὑποστηρίγματα τῆς τυραννίας, εἶναι καθ' αὐτὸ ἐκεῖνοι, οἵτινες ζητοῦν μὲ τὴν πλέον ἐνθερμον ἐπιθυμίαν τὰς περιστάσεις τοῦ νὰ ὑψωθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἴσων, ἢ καὶ ἀνωτέρων ἑαυτῶν εἰς τὰ προτερήματα καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν. Οὔτοι εἶναι καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι μὲ τὴν πλέον μεγάλην ἀναίδειαν καὶ ἀπανθρωπίαν τὴν ἐμπιστευθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ἐξουσίαν, ὅσον καὶ ἂν ἦναι προσωρινὴ ἢ μικρά. Ἐὰν ὁ μονάρχης ἦναι τις φυσικῶς ἀπὸ τὴν χίμαιραν τῆς ἀπολύτου δυνάμεως, ἢ κἀνεὶς ἀρπακτῆρ, τὸν ὁποῖον σπάνιά τινα προσωπικὰ προτερήματα καὶ συνδρομὴ περιστάσεων ἔτι σπανιωτέρων ἔφεσαν εἰς τὴν ὑπερτάτην τάξιν, βλέπει ὄλους τοὺς κατωτέρους φιλοδόξους σπεύδοντας, συγκινουμένους πανταχόθεν, διὰ νὰ ἐξάψωσι καὶ νὰ χορτάσωσι τὴν βασιανίζουσαν αὐτὸν δίψαν τοῦ δεσποτισμοῦ, ἀμιλλωμένους ποῖος νὰ πωλήσῃ εἰς αὐτὸν τὰ πλέον ἱερὰ δικαιώματα τῶν ὑπηκόων, προσφέροντας εἰς αὐτὸν θυσίαν τὰς πλέον πολυτίμους ἀσφαλείας των, διὰ νὰ ἀπολαύσωσιν εἰς ἀμοιβὴν

τῆς ἀνδραποδώδους ἀφοσιώσεώς των μερίδα τινὰ τοῦ χρυσοῦ τοῦ βιαίως ἀφαιρουμένου ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους ἢ ἀπὸ τὰ ξένα ἔθνη, μέξεῖν τινὰ τῆς ἀχαλινώτου ταύτης καὶ ἀπεριορίστου ἐξουσίας. Ἴδὲ, τέλος πάντων, εἰς ὅλας τὰς τάξεις καὶ σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις, τὸ ἀπειρον ἐκεῖνο πλῆθος τῶν ὀργάνων τῆς τυραννίας μεταχειριζομένους τὴν συκοφαντίαν, τὸ ψεῦδος, τὴν διαβολὴν, τὴν ραδιουργίαν, τὴν χαμερπῆ κολακείαν, καὶ ὅλα τὰ αἰσχροτέρα μέσα, διὰ νὰ ὑποσκελίσωσιν ἀλλήλους, διὰ νὰ ἀναβῶσιν εἰς θέσεις, εἰς τιμὰς, εἰς ἀξιώματα. Ἐρώτησε τώρα τὸν ἑαυτὸν σου ἂν οἱ μὲ τοιούτους τρόπους πλησιάζοντες τὸν ὑπέρτατον διανομέα τῶν δοκούντων τούτων ἀγαθῶν ἦναι ἱκανοὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς αὐτὸν εὐγενεῖς ἢ γενναίους στοχασμούς· ἂν αὐτὸς οὗτος ἐμπορῇ νὰ συλλάβῃ τοιούτους στοχασμούς, ὅταν εἰς πᾶσαν στιγμὴν αἰσθάνεται τὴν χρείαν τοῦ νὰ περιστοιχίζεται ἀπὸ τοιούτους βοηθοῦς. Ἄς συμπεράνωμεν λοιπὸν ὅτι ἡ ἀμετρος ἐπιθυμία τῆς ἐξουσίας, καὶ ὅλαι αἱ πράξεις ἢ οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκ ταύτης γεννώμενοι, εἶναι ἀκόμη χειρότερα παρὰ τὸν ὑπερβολικὸν ἔρωτα τοῦ πλοῦτου, τὸ δεῖγμα τῆς πλέον στενῆς προσωπικότητος, τὸ δεῖγμα ἐνὸς ἐγωῖσμοῦ, ὅστις τείνει ἀκαταπαύστως εἰς τὸ νὰ σβέσῃ ὅλα τὰ πατριωτικά, τὰ τίμια, καὶ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα.—ΒΑΜΒΑΣ.

Η ΡΩΣΣΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ.

ΑΔΥΝΑΤΟΝ εἶναι νὰ παρατηρήσῃ τις γεωγραφικὸν πῖνακα τοῦ κόσμου, καὶ νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ μέγεθος τῆς Ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας. Κατέχει τὸ ἑννατημόριον τῆς οἰκουμένης, καὶ ὑπερβαίνει πολὺ κατὰ τὴν ἔκτασιν τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν, ὅτε ἡ κυριότης αὐτῆς ἐξετείνεται ἀπὸ τοῦ Εὐρράτου εἰς τὴν Βρετανίαν. Ἡ μεταξὺ Κίνας καὶ Ῥωσσίας ὀρθογώνιαι γραμμὴ ὑπερβαίνει τρισχίλια μίλια κατὰ τὸ μήκος, οὕσα δηλ. ἰσομήκης μὲ γραμμὴν συρμένην ἀπὸ τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκρην τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὴν βορειανατολικὴν ἄκρην τῆς Εὐρώπης, περὶ τὰ ἑξακόσια δὲ μίλια μακροτέρα γραμμῆς συρμένης ἀπὸ τὴν μεσημβρινωτάτην ἄκρην τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Παγωμένου Ὀκεανοῦ. Μὲ τὴν Ῥωσσίαν παραβαλλομένη ἡ Μεγάλῃ Βρετανία ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς περιοχῆς, κατανατὰ πολὺ ἀσήμαντος, καθότι τὸ μέγιστον αὐτῆς μήκος δὲν ὑπερβαίνει 600 μίλια, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος μόνον 320. Ἄλλὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς Ῥίγαν ἕως εἰς τὸν ἐν Καμσάτκα λιμένα τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου εἶναι ὑπὲρ τὰς 11,500 μίλια· εἰς δὲ τὸ Ῥωσσικὸν Ταχυδρομικὸν Κατάστιχον εὐρίσκεται σειρὰ τις δρόμου διὰ σταθμῶν σημειωμένη, φθάνουσα εἰς 8134 μίλια. Ταχυδρόμος ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν εἰς τὴν Καμσάτκαν ἀπαιτεῖ ἑκατὸν ἡμέρας διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν ὁδοιπορίαν καὶ μολονότι κατὰ τὸ ἔσχατον μέρος προχωρεῖ μὲ βραδύτητα, τὰς πρώτας ὅμως τεσσαράκοντα ἡμέρας ὁδεύει συνήθως ἑκατὸν ἐξήκοντα μίλια καθ' ἡμέραν.